

dem. Derfor skal jeg henstille, om der ikke kan gøres en Afskillelse mellem rent Fabrikarbejde, og hvad der egentlig nærmest er Haandværksarbejde. For Børns Vedkommende vil jeg eksempelvis nævne mindre Bomuldsøeverier, hvor de i en ung Alder anvendes til at behandle Garnet, et Arbejde, der ikke svækker Børnet; denne Besskæftigelse er af den Besskaffenhed, at, naar de have arbejdet 2 Timer, kan der være et Ophold i 2 Timer, og saa kan det blive nødvendigt, at der atter tages fat. Skulde saa haarde Regler, som de i Lovforslaget foreslaaede, gennemføres ogsaa for Haandværk, vilde det være for strengt.

J. Andersen: Jeg skal tillade mig at udtale, at ogsaa jeg tror, at det vil være meget vanskeligt saaledes at foreskrive bestemte Forderungen for alle mulige Slags Fabrikationer og Haandværk. Jeg skal pege hen paa en Fabrikation, som den ærede første Laler (Jessen) omtalte, nemlig Glasfabrikationen, som jeg tidligere har haft Leilighed til at blive kjendt med. Ved den lader det sig ikke gjøre at foreskrive bestemte Regler, thi det er muligt, at man paa disse Fabrikker ikke kan arbejde til de Tider, som Loven foreskriver. Man maa der arbejde, naar Materialet er tjenligt, og det staaer ikke i Fabrikantens Magt at bevirke dette til bestemte Tider; det er ligesom Smeden, der maa hede sit Sern; han maa smede, medens Sernet er varmt. Jeg er ikke saa lidt kjendt paa den Egn, hvor det Glasværk, jeg tænker paa, ligger, idet jeg som Folketingsmand har repræsenteret Kredsen, og jeg har haft Leilighed til at besøge Skolerne og høre Konfirmanderne der, og kan da sige, at disse Fabrikbørn ikke have staaet tilbage for Omegnens Børn. En Dag maa de begynde Kl. 6 om Morgenen, en anden Dag Kl. 12, en tredje Dag Kl. 4 om Eftermiddagen, eftersom Materialet er tjenligt, saa at det vilde blive uhyre vanskeligt at foreskrive bestemte Regler derfor. Jeg skal støtte den Lante, som blev udtalt af det ærede Medlem her til Venstre (Schøler), om det ikke er muligt, at Tilsynet helt eller for en Del overtages af Politiet. Jeg tror ikke, at det har stort at sige, at en Inspektør, eller hvad den nye Embedsmand skal hedde, kommer een Gang om Maanedes. Nei, jeg tror, at et stadigt Polititilsyn er det bedste, og vi kunde jo indsette, at, naar Politiet fandt, at der var Noget, der oversteg dets Kundskab, kunde Amtsraadet lade en teknisk kundig Mand sige sin Mening derom og besigtige saadanne Fabrikker, samt udtale en Afgjørelse, hvorefter Politiet siden kunde gaa. Der er i Forslaget en Bestemmelse om, at alle Maskiner skulle være tilstrækkelig indbegne, for at Ingen skal komme til Skade. Jeg tror, at det er en udmærket Bestemmelse, især naar man kunde faae den udvidet til alle Maskiner, altsaa ogsaa til Agerbrugsmaskiner. Jeg har for nogle Aar siden været med til at indbringe et

Lovforslag sammen med et daværende Medlem, der var ikke saa lidt kundig i disse Sager, hvilket Lovforslag omhandlede lignende Forhold, men paa Grund af de Betænkeligheder, som fra Ministeriet reistes imod samme, toge vi det tilbage. Jeg har ofte med Beslagelse set, at Mennesker ere komne til Skade ved saadanne Maskiner, hvor man kunde have forebygget det ved at slaa et lille Brædt for, der kunde koste nogle faa Skilling. Jeg kjender et Exempel, hvor to Mennesker kom til Skade i en Maskine, men først da Gieren selv kom ind deri, blev der slaaet et Brædt for, der kostede fire Skilling og en Marks Penge i Arbejdsløn. Skylden for, at man er ligegyldig med, at saadanne Maskiner ikke ere tilstrækkelig dækkede, kan dels ligge hos Fabrikanten, dels hos Gieren eller Brugeren af Maskinen. Jeg skal derfor henstille, om der ikke, naar denne Lov, som det kan ventes, overgives til et Udvalg, kunde tænkes paa at føre denne Bestemmelse noget videre og indføre Forskrifter i Forslaget, som kunde forhindre saadan Ligegyldighed. Jeg skal ikke gaa videre ind paa de forskellige Detailler, der ere saa udførligt behandlede af den ærede første Laler (Jessen), men indskrænke mig til disse faa Bemærkninger.

Madvig: Da der ikke synes stor Begjærlighed efter at tage Ordet, skal jeg dog tillade mig et Par Bemærkninger. Det vil ses af de Ytringer, der ere faldne, at to Ansøkkelser ere komne til Orde, som ville være væsentlige med Hensyn til denne Lov. Paa den ene Side er der talt fra det humane Standpunkt, der med Rette fordrer, at der skal sørges for, at den opvoksende Slægt ikke blot opvoxer til Sundhed og Kraft, men tillige for, at ikke dens Vandom altfor meget berøves de Glæder, som det er muligt for den at opnaa. Der skal altsaa sørges for Børnets Sundhed, og jeg siger for noget mere, nemlig ikke alene for dets Undervisning, men ogsaa for dets naturlige Ret til at lege, men lige overfor dette Humanitetsbetsyn staaer et andet Betsyn, Frygten for, at en ganske naturlig Benyttelse af Børnets tidlige Kræfter — og det er en Benyttelse, der er til Børnets eget Gavn — skal blive forstyret ved minutiose Bestemmelser, hvis Overholdelse det er vanskeligt at passe, og som, naar de overholdes, paa enkelte Steder ville gribe meget forstyrende ind, uden at det er nødvendigt for Børnets egen Skyld. Denne Frygt blev først udtalt af den ærede 4de Landsstingsmand for 10de Kreds (Schøler), men aabenbart under nogen Misforstaaelse, idet han, hvad der maasse ifølge hans Livsstilling laa nær, tilbøls oversaa, at der her blot er Tale om Bestemmelser for Børns Anvendelse i Værksteder og Fabrikker, men derimod ikke om deres Anvendelse ved det egentlige Landarbejde. Til dette tog han som sagt lidt for meget Hensyn, medens han paa den